

Young Bilderberg Conferentie 2013

Gunter Pauli: “Een SWOT-analyse: hoe saai wil je het hebben?”

Voor de zevende? achtereenvolgende keer werd op 3 september 2013 op de campus van de Nyenrode Business Universiteit de Young Bilderberg Conferentie gehouden. De Young Bilderberg Conferentie is een platform voor vernieuwende leiders. Meer dan honderd jonge mensen met sleutelposities binnen het Nederlandse bedrijfsleven, maatschappelijke ondernemingen en overheid, waren aanwezig. Centraal thema was ook nu weer vernieuwend leiderschap. Motto: ‘Het kan wel!’ En dat ‘het’ is: meer dan alleen vrijblijvend praten over vernieuwend leiderschap, maar daadwerkelijk vormgeven aan duurzaamheid, diversiteit en moraliteit.

Aan de tafeltjes op de binnenplaats van het koetshuis van kasteel Nyenrode wordt druk gepend. Een nieuw beeld, op deze zevende? Young Bilderberg Conferentie. Voor het eerst moesten de deelnemers ‘huiswerk’ maken: op papier zetten welke ambitie of bijzondere bijdrage zij binnen hun werkomgeving wilden realiseren. Alleen daarmee verschaften ze zichzelf een ‘toegangsbewijs’ voor de conferentie. “Ik wil meer bereiken met de Partnership Verkiezing”, vertelt Chantal Inen. “Het is een initiatief van mijn bedrijf The Punchy Pack, dat bedrijven adviseert bij sociaal ondernemerschap. De verkiezing moet grote bedrijven prikkelen om business cases te ontwikkelen voor innovatieve ontwikkelingsprojecten. Omdat we met uiteenlopende branches werken kan ik goed kennis van experts op allerlei gebied gebruiken. Die hoop ik hier te vinden. Maar natuurlijk ben ik ook op zoek naar bedrijven die willen meedoen.”

Square Wise, het bedrijf waar Leonie van der Steen als senior consultant werkt, adviseert de energie- en aanpalende sectoren hoe ze hun omschakeling naar duurzaam werken kunnen versnellen. Het bedrijf groeit snel, maar zegt ze, “als je jonge, pas afgestudeerde mensen in dienst neemt zie je al snel dat ze een afwachtende houding aannemen. Doen wat er moet gebeuren. Niet meer zelf eropuit gaan. Ik wil die starters een nieuw soort contract bieden, waarmee ze een wel basissalaris krijgen, maar zich moeten inspannen om op het niveau van een gewoon maandsalaris te komen: ondernemend zijn, vernieuwen, risico’s durven nemen. daarmee kunnen ze dan bonussen verdienen. Zo worden ze ook verantwoordelijk voor hun eigen ontwikkeling en de groei van het bedrijf. Ik hoop hier mensen te vinden die mij kunnen adviseren hoe ik dat kan aanpakken.”

Veranderen

Leiderschap, het thema van de Young Bilderberg Conferentie, is ook de core business van Huib Broekhuis, directeur van het Rotterdamse bureau VDS, dat bedrijven adviseert bij veranderingstrajecten. Hij voelt zich verwant met het gedachtengoed van de Young Bilderberg Conferentie, de noodzaak om te werken aan vernieuwend leiderschap. Zelf is Huib initiatiefnemer van GoBeyondMBA, dat een platform wil zijn voor leiders die willen veranderen. Iedereen die dát wil of kan is een leider, is de filosofie van GoBeyondMBA.

Ook Mohamed Baba (Mexit) en Edwin den Hartog (PWC) voelden zich aangesproken door het thema van de Young Bilderberg Conferentie. Zij kennen elkaar van de Juniorkamer International, een netwerk dat maatschappelijke, persoonlijke en zakelijke doelstellingen combineert. Als partner bij het door hem opgerichte bureau Mexit, dat met advies, onderzoek en trainingen laat zien hoe mogelijkheden en kansen van diversiteit maximaal kunnen worden ingezet, is Baba een bruggenbouwer, zegt hij. “Ik ben altijd bezig verbindingen te leggen. Hoe benut je verschillen tussen mensen? Ik ben benieuwd wat anderen daarvan vinden. Ik hoop hier nieuwe inspiratie op te doen. Er zijn erg veel interessante bijeenkomsten, dus ik ben heel selectief. Maar dit sprong eruit.” Edwin den Hartog, manager compliance services bij PWC vertelt dat hij het belangrijk vindt de maatschappelijke verantwoordelijkheid binnen de accountancy goed tussen de oren van medewerkers te krijgen. “Het hoe en waarom van alle regelgeving op dat gebied, moet het gangbare denkproces worden bij iedereen. Daar zijn ook andere mensen hier mee bezig, dus ik hoop hier klankborden te vinden en elkaar over en weer te helpen, zonder met het vingertje te wijzen. Ja ik ben ook selectief in waar ik naartoe ga. Maar van deze uitnodiging ging zo’n sterk persoonlijk appel uit!”

Mohamed: “Iedereen is nu bezig om nieuwe manieren van zaken doen te ontwikkelen. Je moet af en toe een pas op de plaats maken, elkaars ideeën opsnuiven en dan terug naar de praktijk. Daar moet je in investeren. Zo blijf je jezelf uitdagen. Ik haal daar heel veel vreugde uit.”

Beweging

Een beweging, dat is wat de Young Bilderberg Conferentie voor ogen staat. Vanaf deze dag gaat dat ook werkelijk gebeuren, vertelt Marjan Lubbers, Directeur Executive Education aan Nyenrode Business Universiteit, als de ruim honderd deelnemers even later hebben plaatsgenomen in het Koetshuis van Kasteel Nyenrode, waar de Young Bilderberg Conferentie net als in voorgaande jaren te gast is. Als bestuurslid en namens de overige partners van de van de Stichting Young Captain heet zij iedereen hartelijk welkom. Naast de deelnemers zijn dat de speciale gasten die later op de middag rol van expert zullen vervullen: Arnoud Cohen Stuart (ING), Joost van Klink (SHV), Hugo Koppelaars (TNT), Lidewij de Haas (Arcadis), Maurice Unck (NedTrain) en Selwyn Moons (ministerie van Buitenlandse Zaken). Allen zijn al langer betrokken bij de Young Bilderberg Conferentie, als gastspreker, partner of zijn genomineerd geweest voor de Young Captain Award. Een speciaal welkom is er voor Lianda Sjerps-Koomen, want het is dankzij haar initiatief dat de YBC vanaf vandaag meer zal zijn dan alleen een jaarlijkse gebeurtenis. Vorig jaar riep Sjerps-Koomen, destijds werkzaam bij Essent, nu programmadirecteur bij TKI-Energo, de deelnemers op om door te gaan met de ideeën die in 2012 op tafel waren gekomen. Dat is gebeurd, met als resultaat dat een kerngroep deelnemers uit 2012 samen met Lubbers de opzet en inhoud van deze vijfde Young Bilderberg Conferentie heeft voorbereid. Lubbers bedankt ook Klaske Kruk van SNV, een van de kerngoepleden, dankzij wiens netwerk twee bijzondere gastsprekers konden worden uitgenodigd: innovatief ondernemer Gunter Pauli en innovatief architect Thomas Rau. Ze haalt vernieuwend vormgever Daan Roosegaarde aan, die kort daarvoor als Zomergast op de VPRO televisie zei: “durf te dromen over het maken van dingen die een nieuwe wereld uitlokken” en “delen is het nieuwe hebben”, ideeën waar Rau en Pauli zich volgens Lubbers zeker verwant mee zullen voelen.

Na enkele waarderende en aanmoedigende woorden van Nyenrode Dean Leen Paape mag facilitator Karl Raats de middag verder in goede banen leiden. De Vlaming Raats is, na een veelzijdige loopbaan in journalistiek, training en communicatie, ‘serieel ondernemer’ en legt zich erop toe om creatieve en innovatieve talenten los te maken.

Hij kondigt Gunter Pauli aan – net als Raats zelfs een geboren Antwerpenaar - als van het ‘niet lullen, maar poetsen-type’, een ‘pionier in het groene’. Een beeld dat Pauli – oprichter van onder meer Ecover en nog vele andere vernieuwende bedrijven en initiator van honderden projecten, overal ter wereld - in zijn meeslepende exposé meer dan waarmaakt. Hij heeft het over mentaliteit, ‘going beyond your dreams’, gewoontes overboord zetten: “een SWOT-analyse maken voor je ergens aan begint. Hoe saai wil je het hebben? Of neem het onderwijs: dat komt neer op vragen beantwoorden waarop de professor het antwoord al weet. Hoe vervelend! Ik vraag studenten juist mij vragen te stellen! Als er een is waar ik geen antwoord op heb, krijgen ze een punt.” En zo gaat het verder: over paddenstoelen telen op koffiedik, verwerking van distels tot nuttige producten in een failliete olieraffinaderij, papier maken uit steen en oude petflessen in een voormalige goudmijn, schoenzolen en sportkleding uit (alweer) afval van koffie, duiktoeristen die helpen koraal te planten. Hij citeert Nelson Mandela: ‘It always seems impossible, till it’s done’. Maar, zegt Pauli, daarvoor heb je niet een groene economie nodig, maar een blauwe, ofwel: innovatief ondernemerschap.

Oogstmaatschappij

Ook architect Thomas Rau voert zijn gehoor langs tot de verbeelding sprekende voorbeelden van creatieve oplossingen en denkbeelden. “Niet uitgaan van wat nodig is, maar van wat mogelijk is”, zegt hij, “en het is belangrijk om fouten te maken. We moeten goed nadenken over waar we ons mens-zijn aan te danken hebben. En: we moeten weer terug van roofofbouw naar een oogstmaatschappij.” Met zijn bureau zoekt Rau low tech oplossingen voor high tech vraagstukken. In het door hem ontworpen kantoor van het Wereld Natuur Fonds bijvoorbeeld, produceren de mensen die er werken even veel warmte als ze gebruiken. *Oneplanetarchitecture* heet zijn filosofie. Maar het begrip duurzaamheid vindt hij hol, inhoudsloos. “Het zegt niets over kwaliteit.” Het vindt dat het begrip ‘performance’ veel nuttiger is in de discussie over energieschaarste. “We hebben geen energieprobleem maar een energiebehoefte! Wat de duurzaamheidsbeweging doet is de route van cradle to grave te optimaliseren. Maar wat je moet doen is het idee van eigendom loslaten: performance based consumption. Zie een product – een stoel, een computer, een wasmachine - als een grondstoffendepot; het blijft eigendom van de producent. De consument betaalt alleen voor het gebruik ervan. De producent zal er dan alles aan toe om te zorgen dat je er zo lang mogelijk plezier van hebt: wasmachines maken die nooit meer stuk gaan bijvoorbeeld.”

Genoeg uitdaging voor het volgende onderdeel, de Pitch & Match markt. Karl Raats vertelt hoe het werkt. Aan tafeltjes van vier gaan de deelnemers één voor één vertellen met welke ambitie zij binnenkwamen. De anderen gaan achtereenvolgens dat idee bevragen, er nog veel verder over door fantaseren – ‘denken als Walt Disney’, noemt Raats dat – en bekritisieren. “En dat allemaal”, zegt Raats, “om jou te helpen je ambitie te realiseren. Iedereen is hier om jou te helpen: ‘pronoia’ noem ik dat. Iedereen is vandaag de hoofdrolspeler in zijn eigen Truman Show”. Intussen lopen de speciale gasten, de experts, langs de tafels om te luisteren. Zij hebben elk een ‘Golden Ticket’, dat zij kunnen afgeven aan een persoon, met wie zij hun expertise willen delen. En dat gebeurt, ruimhartig en enthousiast.

Karl Raats sluit de dag af met de aankondiging dat drie vervolgbijeenkomsten zijn gepland, een in het najaar en twee in het voorjaar. Nyenrode heeft aangeboden ook daarvoor gastheer te willen zijn. “Laat ons vooral ook weten hoe je verder wilt”, zegt hij. “Reik ons aan wat je nodig hebt”, zegt hij, “dan zijn wij in staat om je te helpen.”

Weten in hoeverre de verwachtingen van deelnemers zijn ingelost? Met een aantal mensen die aan het begin van dit verslag aan het woord komen zijn na afloop interviews gefilmd. Deze interviews zijn te zien op de website www.youngbilderbergconferentie.nl.

Marianne Meijerink/hetschrijfbureau.com